

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Luxuria obnubilat & obscurat intellectu[m] homi[ni]s.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

Luxuria est imoderata carnis perulata: dulce venenū: iportuna lucis: pncelo
 sa portio q̄ humanū corp⁹ debilitat: z virilis animi robur eneruat. Et itez. **Q**
 extrema libidinis turpitudine q̄ nō solū mentē effeminar: sed totū corp⁹ eneruat
 Nō solū maculat aiam: sed fedat psonā. Et idcirco q̄ castitate obseruāt duri⁹
 pseruant in vita. Vñ fm Galienū eunuchi diut⁹ viuūt. Etā aialia casta sūt
 longioris vite vt plurimū. Nā elephātes vt dē magn⁹ Albertus in. xxiij. lib. de
 aialib. dicunt esse aialia casta z adulteria nescire. Sūt alij q̄ dicūt q̄ elephas
 est aial mīre castitatis ita vt si pdat p̄sugē nulli copulet. Biennio autē portat
 ferus: nec amplius q̄ semel gignit: s; nec plures sed tm̄ vnū. viuūt autē trecētis
 annis. Ecōtrario autē aialia multū coeūta sunt breuioris vite: vt pr̄ de passe
 rib: de q̄b; dē Alb. in. xxiij. li. de aialib. q̄ passerēs sunt valde multī coitus et **Aniālia**
 generatiōis: ita q̄ vnus passer in vna hora forte vigēties coit. Et caro ei⁹ ad li multū co
 bidinē incēdit z p̄stipatiōē inducit. calida em̄ est z siccā. Passeres autē par vt euntia s;
 nūt p̄pter coitū z mobilitatē q̄ exsecāt in eis humidū vitale. Etā i libro de po breuioris
 mo legit q̄ Aristoteles phoz pnceps in mortis articulo carnis illecebras ac vite.
 turpes actus redarguēs: inf̄ cetera dicit q̄ q̄ multū vitē voluptate venerea in/ **De passe**
 uererat corp⁹ suū z substantiam suā macilentat. Sapiēs est q̄ desperit z odiuit ribus.
 hmōi delectatiōēs q̄ sunt despectiue z viles. Exultare em̄ debet in rpe q̄ ania
 sua appropinquat creatori suo. Ex dicitis pr̄ q̄ coitus imoderat⁹ debilitat cor
 pus. Nā vna pollutio equaler quadragētes rāto sanguini. Vñ accidit in aliq̄
 multū coeūre vt sanguinē loco semis emittrat: vt dicit serūs Tho. in. iij. li. sen.
 ol. iij. q. v. ar. j. Et Aristo. in. xv. li. de aialib. Propterea multī q̄ hmōi feces
 luxurie sequant in rabidas febres ac mortales egritudines sepi⁹ incidūt. Dul
 ti quoq; ex hoc turpi ac brutalī exercitio mortui sunt. Vñ in chronica marti/
 niana dicit q̄ q̄dā in magna dignitate p̄stitutus: deditus luxurijs cū meretrī/
 ce inuētus est mortu⁹. Etā Amnon filius Dauid captus carnali amore soroz
 ris sue Thamar grauit infirmatus fuit: vt pr̄. ij. Reg. xliij. ca. Sic parit fili⁹
 nis sue a diabolo ardēs libidine infirmatus est: z volēs p̄sequi effectū turpitudi/
 nis sue vt habet in etus legēda. Hinc Chryso. in li. q̄ nemo ledit nisi a seipo: dicit sic.
 Hī ho q̄ in delictijs z luxurijs vitā ducūt: resoluta q̄dē corpa z oi cera molliora
 circūferūt atq; p̄pe modū exāmie q̄dā infirmitate repletū. Quibusq; ad cumu
 lū maloz: podagra: tremor z imatura senect⁹ accidit. Etē eis vitā sp̄ i medicē
 z medicamētis. Sensus autē ipsi: tardi: graues: z obtusi: z q̄dāmō tā sepulci nec
 vnq; aliqd̄ locūditatis hnt. Hec Chryso. Sic igit pr̄ q̄tū noceat luxuria cor
 poribus humanis.

Luxuria obnubilat z obscurat intellectū homīs.

Ecūdo luxuria infert hoī quissimū nocumētū q̄tū ad intellectū: qz ipm̄ obscurat
 obnubilat z obscurat. Vñ Sen. q̄ si in pncipio pmi libri declamationū intellectū
 dē sic. Nihil est em̄ tā mortifex ingenijs q̄ luxuria. Et Lactāri⁹ in. vi. li.
 diutnaz istitutiōnū. c. xx. dē sic. Cūq; hoī siue natura siue q̄s de nōhil mente p̄
 stabilitus dedisset. Hūc diuino muneri ac dono nihil tā inimicū q̄ voluptatē
 Nec em̄ libidine domināte reperāte locū esse: neq; in voluptatē regno vtutes
 posse p̄sistere. Sed ecōtrario deus idcirco virtutē dedit vt expugnaret z vni/
 ceret voluptatē: camq; egredientē fines sibi datos intra p̄scriptū coereret. ne
 bolem suauitatib; dōnitū atq; captū ditiōnē suē subijceret ac sempiterna mor
 te mulcraret. Hec Lactārius. Ratio huius assignat a serō Tho. in. ij. q. xv.
 arti. iij. vbi dē sic. Perfectio intellectualis operatiōis in homine cōsistit in q̄
 dam abstractione a sensibilibus phantasmatis. Et ideo quanto intellectus
 hoīs magis fuerit liber ab hmōi phantasmatis: tāto potius p̄siderare intelli.

Luxuria

obscurat

intellectū.

De peccato

gibilia poterit ordinare oia sensibilia. Sicut et Anaxagoras dicit: quod oportet intellectum esse immixtum ad hoc quod imperet: et agens oportet quod differat super materiam ad hoc quod possit eam mouere: ut narrat Philosophus in viij. li. phisicorum. Manifestum est autem quod delectatio applicat intentionem ad ea in quibus aliquid delectatur. Unde philosophus dicit in x. li. Ethicorum quod vniuersumque ea in quibus delectatur optime operatur. Contraria vero nequaquam vel debilitat. Vitia etiam carnalia: scilicet gula et luxuria consistunt circa delectationes tactus: ciborum scilicet et venereorum quae sunt vehemensissime in omnibus corporales delectationes. Et ideo propter haec vitia intentio hominis maxime applicat ad corporalia: et propter hanc debilitat operatio hominis circa intelligibilia. magis autem propter luxuriam quam propter gulam. quanto delectationes venereorum sunt vehemensiores quam ciborum. Et ideo ex luxuria oritur cecitas mentis quae quasi totaliter spiritualium bonorum cognitionem excludit. Hec Thomas. Absterget enim quodammodo ratio hominis propter delectationes venereas quae sunt vehemensissime. Unde dicit Philosophus in viij. li. Ethicorum. ca. xiiij. quod voluptates impediunt prudentiam et quanto maiores sunt tanto magis: ut in venereis patet. Nemo enim dum in illis est mente prospicere quicquam potest. Etiam Hieronymus super Baruch dicit: quod non datur praesentia spiritualium rituum tunc quae coniugales actus gerunt. Verba Hieronymi sunt haec. et habent xxxij. q. ij. Conubia. ubi dicit sic. Non tamen tunc illo quo coniugales actus gerunt praesentia scripturae dabit etiam propheta videat esse quod officio generationis obsequitur. Hec Hieronymus. Intelligit quod non datur praesentia spiritualium in illo actu quae ad oia: quae est ibi quaedam stupor et homo totus carnis efficitur. Vel ideo illi pruritus non datur praesentia spiritualium: quia est peccatum veniale: ut quidam dicunt. Sed Petrus comestor qui historiae scholasticae edidit dicit: quod cotrus conjugalis bene exerceri potest quicquam sine peccato. Sunt alij qui dicunt quod quandoque quis meret in coitu conjugali. Est igitur in actu luxurie tantus ardor libidinis quae affectus hominis non regit consilio rationis: sed homo tunc efficitur brutalis et ex imperio passionis cadit in barbarum multae ferie et turpitudinis: Sicut patet de duobus illis senibus iudicibus luxuriosis: qui exarserunt in concupiscentia Susanne. De quibus dicit Daniel. xiiij. Et auerterunt sensum suum et declinauerunt oculos suos ut non viderent celum neque recordarentur iudiciorum iustorum.

Luxuria excecatur hominem et mentem infatuat.

Luxuria
mentem in
fatuat.

Erratio luxuria cum sit illecebrosa voluptas et imoderata carnis petulantia excecatur hominem et mentem infatuat. Propterea dicitur in secundo libro Machabaeorum. c. d. sic. Fornicatio et vinum et ebrietas auferunt cor. Super quod textum dicitur Hieronymus in i. li. in explanatione super dicitur ita inquit. Voluptas insatiabilis est: et quanto magis capis tanto plus vrentibus se famem creat. Contrario beati esurientes et sitiennes iusticia: quam ipsi saturabunt. Sicut iusticia saturat sic iniuria substantiam non habes bona comedentes fraude deludat: et vteros deuorantium vacuos relinquit. Et patet infra dicitur sic. Sicut enim vinum et ebrietas eum qui biberit mentis suae imperat: ita et fornicatio ac voluptas pervertit sensum: animamque debilitat et de rationabili homine brutum efficit aniam: ut ganeas et lupanaria et libidinum lustra sectetur. Luz itaque cor loco suo morum fuerit liget et lapides deos putat et adorat opera manuum suarum. Hec Hieronymus. Quae sententia apte datur intelligi quod luxuria hominem infatuat et sensum eius pervertit. Idcirco propterea dicitur a secundo Thomas in ij. q. 7. ar. vi. super quod ex luxuria oritur cecitas mentis: quae quasi totaliter spiritualium bonorum cognitionem excludit: quae cecitas est multum deformior ac periculosior cecitate corporali. Tunc quae est in nobiliori subiecto: scilicet in ania. Tunc quae priuat hominem nobiliori bono: scilicet lumine gratiae quod sine comparatione melius est lumine corporali. Etiam cecitas mentis est periculosior cecitate corporali: quia ille qui est cecus corporaliter et agnoscit cecitatem suam et fatetur se esse cecum et toro cordis desiderio querit illuminari. Sed illi qui sunt luxuria cecati: nec cognoscunt se cecos: nec querunt per dolorem contritionis illuminari. Hinc Iohannes. ix. ca. Si ce